

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Forbrukeravdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

postmottak@bld.dep.no

Vår ref.: 95007-007 rri
Ansvarlig partner: Rolf Riisnæs

Oslo, 12. februar 2013

Høringsuttalelse - registrering av enkeltpersoners kreditt til bruk ved kredittvurdering

1 BAKGRUNN

Det vises til brev fra Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet vedrørende "Høring – registrering av enkeltpersoners kreditt til bruk ved kredittvurdering".

Norske Kredittopplysningsbyråers Forening (NKF) avgir med dette høringsuttalelse på vegne av kredittopplysningsbyråene Experian AS, AAA Soliditet AS og EVRY AS.

2 OPPSUMMERING/HOVEDSYNSPUNKTER

NKF har følgende hovedsynspunkter på de spørsmål som berøres i høringsnotatet:

- NKF *støtter* opprettelsen av en registreringsordning for enkeltpersoners gjeld.
- Registreringen bør etter NKFs oppfatning legges til *Løsereregisteret* og baseres på *rapporteringsplikt* for finansforetakene med relativt høy oppdateringstakt.
- Subsidiært bør det etableres en ordning med private register. Også en slik ordning bør baseres på *rapporteringsplikt* for finansforetakene. Hvis det ikke innføres rapporteringsplikt bør utlevering av opplysningene fra kredittopplysningsbyråene begrenses til rapportørene.
- Registreringsordningen bør omfatte all forbruksgjeld. På sikt bør det også omfatte gjeld som er sikret ved registrert panterett.
- Det vil være behov for å registrere noen flere opplysningstyper enn det som er foreslått i høringsnotatet.
- Kredittopplysningsbyråene bør kunne lagre opplysninger om gjeldsposter over en periode – ikke bare siste oppdatering. Opplysningene behøver ikke vises for spørreer, men bør være tilgjengelig for byråene for analyseformål og for å kunne se om samlet gjeldsbelastning har en stigende eller synkende tendens.
- NKF har i tillegg merknader til enkeltpunkter i forslaget.

Vi vil i det følgende redegjøre nærmere for de enkelte av NKFs merknader og bakgrunnen for dem. Gjennomgangen følger strukturen og nummereringen i høringsnotatet.

3 MERKNADER TIL DE ENKELTE DELER AV HØRINGSNOTATET

3.1 Hvilken gjeld som bør omfattes av registeret

Departementet har fremmet forslag om etablering av en ordning for registrering av enkeltpersoners kreditt (gjeld). Gjeld som er sikret med registrert panterett er foreslått unntatt.

NKF mener at registreringsordningen også bør omfatte gjeld som er sikret ved registrert panterett. Den enkeltes samlede gjeldsbelastning er høyst relevant i et kredittopplysningsperspektiv. Selv om pantesikret gjeld i fast eiendom og salgspant i motorvogn er registrert i offentlige registre, er opplysningene ikke i tilstrekkelig grad tilgjengelige for kredittopplysningsbyråene, for eksempel har byråene vanligvis bare tilgang til innvilget låneramme, og ikke tilgang til opplysninger om lånesaldo.

NKF ser at registrert pantesikret gjeld muligens ikke kan komme med i et sentralt register fra start, men det bør tas høyde for å inkludere også slik gjeld i det sentrale registeret så snart det er praktisk mulig.

Opplysninger om enkeltpersoners totale gjeldsbelastning vil være en viktig faktor i kredittopplysningssammenheng. Tilgang til slike opplysninger vil også ha betydning for utøvelsen av finansforetakenes frarådingsplikt. Derfor bør kreditt som er sikret ved kausjon også inngå i registeret.

I høringsnotatet ber departementet også om tilbakemelding på om det bør være en nedre grense for hvilke beløp som skal registreres. Byråene vil peke på at mange små gjeldsposter, sammen med andre opplysninger, kan være et forvarsel om økonomiske problemer, og mener at all gjeld over 1000 kr bør innrapporteres slik at det kan gjøres en samlet vurdering av den enkeltes gjeldssituasjon og kredittaktivitet.

3.2 Hvilke opplysninger som bør registreres

3.2.1 Kredittramme og saldo

NKF er enige i at både kredittramme og saldo på lånet/kreditten må rapporteres. Dette anses helt sentralt i et kredittvurderingsperspektiv og det er nødvendig for å oppfylle kravene i personopplysningsloven (pol) § 11 om at opplysningene som behandles må være tilstrekkelige og relevante (bokstav d) og korrekte og oppdaterte (bokstav e).

3.2.2 Opplysningstyper

I høringsnotatet (forslag til endring av § 12 i utleggsforskriften) er det foreslått å begrense registreringen til følgende opplysningstyper: identifikasjonsnummer, type kreditt, kredittramme og saldo.

Dette er etter kredittopplysningsbyråenes oppfatning ikke tilfredsstillende. Blant annet av hensyn til å kunne gi fyllestgjørende informasjon til den registrerte (i gjenparten og i forbindelse med begjæring om innsyn iht personopplysningsloven (pol) § 18), bør registreringen omfatte opplysninger om:

- Kredittyter
- Type lån/kreditt
- Avdragstid
- Innvilgelsesdato
- Identifikatorer som gjør det mulig unikt individualiserer lånet/kreditten, hindrer dobbeltregistrering og sikrer korrekt oppdatering (dette kan være for eksempel lånenummer hos långiver eller lignende som i kombinasjon med informasjon om hvem som er långiver gir en unik identifikator).
- Kredittramme
- Saldo

3.3 Rapporteringsplikt

3.3.1 Privat/offentlig modell

NKF støtter opprettelsen av en registreringsordning for enkeltpersoners gjeld.

Registreringen bør etter NKF's oppfatning legges til *Løsøreregisteret* og baseres på *rapporteringsplikt* for finansforetakene med relativt høy oppdateringstakt. Dette vil gi den enkleste og mest effektive løsningen, og antakelig være den løsningen som gir mest komplett innrapportering.

Subsidiært bør det etableres en ordning med private register. Også en slik ordning bør baseres på *rapporteringsplikt* for finansforetakene. Hvis det ikke innføres rapporteringsplikt bør utlevering av opplysningene fra kredittopplysningsbyråene begrenses til rapportørene. Kredittopplysningsbyråene anser at en slik begrensning er nødvendig for å oppnå tilstrekkelig grad av innrapportering fra finansforetakene, jf nedenfor. Selv om opplysningene ikke utleveres til andre enn finansinstitusjoner bør de kunne inngå i underlaget for scoring i forbindelse med kredittvurdering som utleveres til andre som oppfyller vilkårene for å innhente kredittopplysninger (saklig behov).

3.3.2 Hvordan sikre høy rapporteringsgrad dersom man velger en privat modell

NKF foreslår som nevnt at det etableres et sentralt offentlig register for registrering av enkeltpersoners gjeld. NKF anser dette for å være den mest kostnadseffektive modellen og også den som er enklest å administrere. Løsøreregisteret har langt erfaring både med innrapportering og utlevering til kredittopplysningsbyråene.

Hvis det skal benyttes en privat løsning, bør dette etableres som *ett* privat register. For å sikre best mulig dekning bør det innføres *rapporteringsplikt* også til et privat register. Det bør vurderes om det skal innføres sanksjoner mot finansforetak som ikke rapporterer.

Hvis rapportering til et privat register skal være basert på avtale, må de involverte kredittopplysningsbyråene gjøre avtale med de banker og finansforetak de har avtale med om

rapportering til *ett* felles register (etablert innenfor rammen av kredittopplysningskonsesjonen til et av byråene) som må ha plikt til å videreformidle opplysningene til alle de involverte kredittopplysningsbyråene slik at alle får samme faktiske grunnlag i sin kredittopplysningsdatabase når det gjelder enkeltpersoners gjeld. Hvis det ikke benyttes et felles register for innrapportering, vil i praksis ingen av byråene kunne reflektere den samlede gjeldsbelastningen til den enkelte registrerte.

For å oppnå tilfredsstillende dekning uten lovpålagt rapporteringsplikt, vil det antakelig være nødvendig å begrense utlevering av opplysningene fra det enkelte kredittopplysningsbyråene til de banker og finansforetak som bidrar som rapportører til det felles registeret. En slik avgrensning antas å være en nødvendig driver for finansforetakenes motivasjon til å rapportere.

3.4 Oppdateringsfrekvens

For å sikre at registrerte opplysninger er mest mulig à jour, bør det legges opp til automatiserte rutiner for rapportering, registrering og videreformidling til kredittopplysningsbyråene. NKF er enig med departementet i at rapportering av ny gjeld bør skje fortløpende. Etter NKFs oppfatning bør også endringer i lånesaldo oppdateres jevnlig, og langt oftere enn én gang per måned som foreslått av departementet. Dette gjelder særlig opplysninger om gjeld som er gjort opp eller som i det vesentlige er nedbetalt, jf pol § 11 bokstav e) som stiller krav til at opplysninger som behandles skal være korrekte og oppdaterte.

Ved automatisert innrapportering og registrering i et sentralt register, antas kostnadene ved hyppig oppdatering å være moderate, ikke minst sammenholdt med den betydning hyppig oppdatering har for datakvaliteten.

3.5 Tilgang/utlevering

Departementet har bedt om tilbakemelding på hvem som bør ha tilgang til opplysningene i gjeldsregisteret. Det bør skilles mellom hvem som kan hente opplysninger direkte fra gjeldsregisteret og hvem som kan få tilgang til opplysningene via kredittopplysningsbyråene gjennom en ordinær kredittvurdering.

Etter NKFs oppfatning bør bare kredittopplysningsbyråene og rapportørene kunne hente opplysninger direkte fra gjeldsregisteret. Eventuelt kan det benyttes en avgrensning tilsvarende tinglysningsloven § 34a (advokater, finansinstitusjoner, inkassobyråer, kredittopplysningsbyråer, samt offentlige myndigheter med taushetsplikt etter forvaltningsloven eller annen lov). Hvis andre enn kredittopplysningsbyråene henter opplysninger direkte fra gjeldsregisteret, bør det sendes gjenpart til den registrerte på samme måte som når det utleveres kredittopplysninger fra kredittopplysningsbyråene, jf nedenfor.

Kredittopplysninger kan etter gjeldende konsesjon og personopplysningsforskriften § 4-3 bare utleveres når den som spør har saklig behov for den. NKF kan ikke se at det er grunnlag for å endre dette prinsippet med hensyn til videreformidling av opplysninger fra gjeldsregisteret. Det er lang tradisjon for å benytte saklig behov som avgrensningskriterium for alle opplysninger som ligger til grunn for kredittvurderingen, og kredittopplysningsbyråene sender gjenpart av de utleverte opplysninger til den registrerte, jf personopplysningsforskriften § 4-4.

Hvis departementet likevel skulle komme til at det bør gjøres avgrensninger i adgangen til utlevering, bør opplysninger om det enkelte gjeldsforhold kunne gis til rapportørene, mens det for andre grupper avgrenses til opplysninger om total gjeldsbelastning. Ved angivelse av total gjeldsbelastning bør det skilles mellom forbruksgjeld og annen gjeld (når det blir tilgjengelig).

3.6 Sletting

Det er i høringsnotatet foreslått at opplysninger om gjeld skal slettes så snart gjelden er gjort opp. NKF er uenig i dette.

For det første vil det være behov for å beholde opplysninger om gjeld i en periode for analyseformål og videreutvikling scorekort mv. Videre bør opplysninger være tilgjengelig over en periode for å kunne se om gjeldsbelastning har en stigende eller synkende tendens. Endelig vil videre oppbevaring av opplysningene i en periode ha betydning for å kunne gi tilstrekkelig utfyllende informasjon til den registrerte hvis denne begjærer innsyn, se også punkt 3.2.2 ovenfor.

Opplysningene bør derfor være tilgjengelige i kredittopplysningsdatabasen for analyseformål og for gjennomføring av kredittvurderingen, men behøver ikke vises for spørrer – i alle fall ikke enkeltvis. Det kan imidlertid være hensiktsmessig å vise utviklingen i total gjeldsbelastning over for eksempel den siste seks måneders perioden. Opplysningene skal i sin helhet være tilgjengelig for den registrerte.

Med vennlig hilsen

WIKBORG REIN & CO.



Rolf Rønnes